

بازنمایی جنبش «جان سیاهان مهم است» در رسانه‌های جریان اصلی آمریکا

محمدحسین آزادی^۱، هادی البرزی دعوتی^۲، محمدصادق آزادی^۳، فاطمه حسینی^۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۵/۸ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۶/۲۷

چکیده

قتل جورج فلویید، شهروند سیاه‌پوست آمریکایی، توسط یکی از افسران پلیس شهر مینیاپولیس، زمینه‌ساز اعتراضات گسترده شهروندان آمریکایی به نژادپرستی سیستماتیک در این کشور و شکل‌گیری جنبش «جان سیاهان مهم است» شد. دامنه این اعتراضات، محدود به قتل فلویید نماند و مردم در اقدامی بی‌سابقه، به این بهانه، بارها به نمادهای اساسی، از جمله: پرچم، مجسمه‌های مشاهیر و نشان‌های تجاری و رسانه‌ای کشورشان هجوم بردند. نوع مواجهه رسانه‌های جریان اصلی با جنبش‌های اجتماعی، همواره مورد توجه محققان بوده است. در این پژوهش، با استفاده از روش تحلیل گفتمان انتقادی ون‌دایک، در پی بررسی بازنمایی این جنبش در رسانه‌های اصلی ایالات متحده، نظیر: سی‌ان‌ان، فاکس‌نیوز و نیویورکتایمز هستیم. به این منظور، از ۲۵ مه تا ۲۶ آگوست ۲۰۲۰، تعداد ۲۰ خبر از نیویورکتایمز، ۱۵ خبر از فاکس‌نیوز و ۱۰ خبر از سی‌ان‌ان، با روش غیراحتمالی هدفمند، گردآوری شده و مورد بررسی قرار گرفتند. سپس داده‌های پژوهش با بهره‌گیری از نشانه‌ها و عناصر زبان‌شناختی مدل ون‌دایک، تفسیر و تبیین شدند. یافته‌ها نشان می‌دهد هر سه رسانه، در جریان اعتراضات یادشده، اقدامات معترضان در حمله به ارزش‌های آمریکایی و مؤلفه‌های قدرت نرم این کشور را به چالش کشیده و در جهت منفی نشان دادن این جنبش و مشروعیت‌زدایی از معترضان تلاش کرده‌اند. در این میان، فاکس‌نیوز، به دلیل نزدیکی‌اش به دولت وقت، نسبت به دو رسانه دیگر - که از منتقدان دولت دونالد ترامپ بودند - در به‌کار بستن «پارادایم اعتراض»، برچسب‌زنی و به حاشیه راندن معترضان صریح‌تر عمل کرده است.

واژه‌های کلیدی

جنبش اجتماعی، پارادایم اعتراض، جورج فلویید، سی‌ان‌ان، فاکس‌نیوز، نیویورکتایمز.

* این مقاله بر اساس نظر گروه دبیران و سردبیر فصلنامه، پژوهشی است.

۱. کارشناسی‌ارشد علوم ارتباطات، گروه ارتباطات، دانشکده ارتباطات و رسانه، دانشگاه صداوسیما، تهران، ایران
mh.azadi73@gmail.com

۲. دکترای مدیریت رسانه، دانشکده ارتباطات، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول).
alborzhadi62@yahoo.com

۳. کارشناسی‌ارشد علوم ارتباطات، گروه ارتباطات، دانشکده ارتباطات و رسانه، دانشگاه صداوسیما، تهران، ایران.
mohamadsadeghazadi@gmail.com

۴. کارشناسی‌ارشد روابط بین‌الملل، گروه روابط بین‌الملل، دانشکده علوم سیاسی، دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز.
Fhoseini.f.1362@gmail.com

مقدمه

اندیشمندان رشته‌های مختلف، به‌طور دقیق، پوشش رسانه‌ای جنبش‌های اجتماعی و تأثیرات عوامل درون‌سازمانی و برون‌سازمانی رسانه‌ها بر کیفیت و کمیت این پوشش را مورد بررسی قرار داده‌اند. بسیاری از ویژگی‌های نهادی، ساختاری و سازمانی رسانه‌ها، همچنین اختلالات اجتماعی، بر پوشش رسانه‌ای جنبش‌های اجتماعی اثر می‌گذارند (Gilgo & Harlow, 2019: 509). با این حال، بسیاری از محققان نشان داده‌اند که منطق نهادی رسانه‌های جریان اصلی، طرفداری از جنبش‌های اجتماعی نیست (Gans, 1979) و فقط جذاب‌ترین یا خرسازترین ویژگی‌های یک جنبش ممکن است منجر به پوشش خبری شود (Almeida & Lichbach, 2003; Gitlin, 1980). عوامل دیگری که بر این پوشش رسانه‌ای، اثرگذارند، شامل این موارد هستند: فاصله اعتراضات تا منابع رسانه‌ای (Oliver & Myers, 1999)، جهت‌گیری منازعه و درخور بودن جنبش برای پوشش خبری (Amenta & et al., 2012)، ایدئولوژی‌های سازمانی و روندهای حرفه‌ای رسانه (Herman & Chomsky, 1988; Rohlinger, et al., 2012) و حامیان و رهبران یک جنبش (McCarthy & et al., 2008; Oliver & Myers, 1999).

دانشمندان همچنین دریافته‌اند که تعصبات ساختاری و سازمانی نهادینه‌شده در ضوابط و روال معمول روزنامه‌نگاری سنتی، منجر به ایجاد الگوهای خبری معینی شده که همواره باعث نادیده‌نگاری و مشروعیت‌زدایی از جنبش‌های اجتماعی می‌شود (Chan & Lee, 1984; McLeod & Hertog, 1999). این الگوها که به‌عنوان «پارادایم اعتراض»^۱ شناخته می‌شوند، در نهایت، توسط هم‌زیستی نامتعادل بین کنشگران و رسانه‌ها به وجود می‌آیند. این رابطه، از این روند پیروی می‌کند: (۱) رسانه‌ها جنبش‌هایی را که ارزش خبری ندارند، پوشش نمی‌دهند؛ (۲) کنشگران چون برای گسترش پیام اعتراضی و همچنین نمایش قدرت خود، نیاز به رسانه‌ها دارند، اقدام به صحنه‌سازی می‌کنند؛ (۳) سپس روزنامه‌نگاران، این رویدادهای صحنه‌ای را بدون اشاره به اطلاعات اساسی، پیشینه اعتراضات و مطالبات، پوشش می‌دهند. بنابراین، شاهد شکل‌گیری یک روند متناقض هستیم. به عبارت دیگر،

1 Protests Paradigm

جنبش‌های اعتراضی باید برای جلب توجه رسانه‌ها با آنها منطبق شوند، اما وقتی این کار را انجام می‌دهند، پوشش رسانه‌ای، تمایل به بد جلوه دادن اقدامات آنها دارد. جنبش را یک تهدید برای جامعه معرفی می‌کند، صدای معترضان را به حاشیه می‌راند و شکایات و خواسته‌های‌شان را به‌طور دقیق گزارش نمی‌کند (Harlow, 2019: 509-510).

کشته شدن «جورج فلویید»^۱، شهروند سیاه‌پوست آفریقایی‌تبار، به دست یک افسر پلیس سفیدپوست آمریکایی در شهر «مینیاپولیس»^۲ و انتشار ویدئویی از لحظاتی که گردن فلویید زیر فشار زانوی افسر پلیس بود و فلویید بارها تکرار می‌کرد: «نمی‌توانم نفس بکشم»^۳، اعتراضات گسترده‌ای را در ایالت‌های آمریکا و شهرهای مختلف جهان در پی داشت (Shammas, Bell ware & Dennis, 2020). این اعتراضات به خون‌خواهی فلویید محدود نماند و موجی از خشم و تنفر را علیه اندیشه حاکم بر ایالات‌متحده، یعنی نظام لیبرال سرمایه‌داری و نژادپرستی سیستماتیک موجود در این کشور، ایجاد کرد. به‌آتش‌کشیدن پرچم آمریکا، سر دادن شعار مرگ بر آمریکا، به پایین کشیدن مجسمه مشاهیر و پیش‌قراولان نظام سرمایه‌داری و برده‌داری و حمله به فروشگاه‌های بزرگ و نشان‌های آمریکایی در خاک ایالات‌متحده و سایر کشورهای غربی، هیچ‌گاه به این شکل مشهود نبوده است.

رسانه‌های جریان اصلی آمریکا در مواجهه با جنبش‌هایی که پیش از این، در ایالات‌متحده آمریکا رخ داده، رویه یکسان و مشخصی را اتخاذ کرده بودند. به‌طور مثال، وقتی «اعتراضات حقوق مدنی»^۴ دهه ۱۹۶۰ میلادی، به‌عنوان چالشی برای ساختارهای سیاسی، اجتماعی و اقتصادی ایالات‌متحده احساس شد، رسانه‌ها اعتراض سیاه‌پوستان را با بی‌اخلاقی و بی‌تفاوتی به حاشیه بردند (Roberts & Klibanoff, 2006). در آن زمان، نحوه پوشش رسانه‌ای، باعث چندپاره‌شدن و عدم اتحاد افکار عمومی درمورد حق اعتراض سیاه‌پوستان شد، هر چند امروزه به‌خاطر رفتارهای آن زمان، احساسات عمومی درمورد این اعتراضات مثبت‌تر است (Morgan,

1 George Floyd

2 Minneapolis

3 I Can't Breathe

4 Civil Rights Protests

۲۰۰۶) ولی هنوز چندپارگی جامعه در مواجهه با حق اعتراض سیاهان ادامه دارد (Updegrave & et al, ۲۰۱۸) و رسانه‌ها همچنان در پی به‌حاشیه‌راندن این اعتراضات هستند (Kilgo & et al, ۲۰۱۸). بومیان آمریکایی نیز به‌طور مداوم، در حال مبارزه با بی‌عدالتی‌های تاریخی بوده‌اند، اما این اعتراضات نیز به‌طور کلی، توسط رسانه‌ها نادیده گرفته شده است (Alia, ۲۰۰۴; Baylor, ۱۹۹۶). به‌طور مثال، با وجود تلاش‌های گسترده با عنوان «جنبش قدرت سرخ»^۱ که از سال ۱۹۷۲ میلادی آغاز شده، پوشش رسانه‌ای، محدود و کم‌رنگ بوده، به همین ترتیب، پوشش رسانه‌ای «جنبش هندی‌های آمریکا»^۲ نیز در بازه‌ی سال‌های ۱۹۶۸ تا ۱۹۷۹، کلیشه‌ای و حاشیه‌ای بوده است (Kilgo & Harlow, ۲۰۱۹: ۵۱۰-۵۱۱).

در این پژوهش، در پی بررسی چگونگی مواجهه رسانه‌های جریان اصلی ایالات‌متحده با جنبش اجتماعی «جان سیاهان مهم است»^۳ هستیم تا از این رهگذر، دریابیم که آیا این رسانه‌ها در قبال تازه‌ترین جنبش اجتماعی در ایالات‌متحده که دامنه آن، به‌مراتب وسیع‌تر از جنبش‌های گذشته بود، هنوز هم در پی به‌حاشیه‌راندن مطالبات شهروندان هستند یا رویکردی متفاوت را در مواجهه با جنبش‌ها اتخاذ کرده‌اند. بر همین اساس، پرسش اصلی، این است که: جنبش اجتماعی «جان سیاهان مهم است» در رسانه‌های جریان اصلی آمریکا (مطالعه موردی: وبسایت‌های روزنامه «نیویورک تایمز»^۴، شبکه تلویزیونی «سی‌ان‌ان»^۵ و شبکه تلویزیونی «فاکس نیوز»^۶) چگونه بازنمایی شده است؟

پیشینه پژوهش

طبق بررسی‌ها، تاکنون پژوهش‌های محدودی درباره‌ی مواجهه رسانه‌های جریان اصلی آمریکا با جنبش‌های اجتماعی این کشور انجام شده، حتی تاکنون پژوهشی به زبان فارسی به این موضوع مهم نپرداخته است. بیدگلی (۱۳۹۲) در پایان‌نامه

1 Red Power Movement

2 American Indian Movement

3 Black Lives Matter

4 The New York Times

5 CNN

6 Fox News

کارشناسی‌ارشد خود با عنوان «تحلیل گفتمان پوشش خبری وقایع جنبش اشغال وال استریت^۱ توسط سایت بی‌بی‌سی فارسی و بخش فارسی سایت‌های خبری پرس‌تی‌وی^۲ و صدای آمریکا^۳» دریافت‌ه که متن‌های سایت پرس‌تی‌وی، به‌طور آشکاری در تقابل با متون دو سایت بی‌بی‌سی فارسی و صدای آمریکا است. به عبارت دیگر، هیچ محور گفتمانی مشترکی بین پرس‌تی‌وی با صدای آمریکا و بی‌بی‌سی فارسی دیده نمی‌شود، اما بررسی محورهای گفتمانی بی‌بی‌سی فارسی و صدای آمریکا، نشانگر این امر است که محورهای گفتمانی این دو سایت، شباهت‌های زیادی به یکدیگر دارند. نتایج این تحقیق، همچنین حاکی از آن است که بی‌بی‌سی فارسی، دیپلماسی رسانه‌ای «ابهام و تحریف»، صدای آمریکا دیپلماسی رسانه‌ای «تقابل و تهاجم» و پرس‌تی‌وی، دیپلماسی رسانه‌ای «بحران‌سازی» را درخصوص وقایع موردبررسی، در پیش گرفته‌اند.

طهرانچی بلدی (۱۳۹۳) در پایان‌نامه^۴ کارشناسی‌ارشد خود با عنوان «بررسی تطبیقی جنبش‌های اجتماعی اشغال وال استریت و «تی‌پارتی»^۴ در ایالات‌متحده آمریکا» شکل‌گیری جنبش‌های فراوان اجتماعی در تاریخ ایالات‌متحده را متأثر از خاستگاه ایدئولوژیک حاکم می‌داند که برگرفته از نظام لیبرال سرمایه‌داری این کشور و بی‌اعتمادی مردم به ساختار حاکم بر کشور است. براساس یافته‌های این پژوهش، بیشتر جنبش‌های شکل‌گرفته در آمریکا، ماهیت اقتصادی، نظامی، نژادپرستانه و کسب آزادی‌های مدنی را داشته‌اند و رویکرد نظام حاکم در آمریکا نسبت به این جنبش‌ها، همواره سرکوب، کنترل و تلاش برای تبدیل آنها از تهدید به فرصت و پوشش برخی از امور فاسد و شناخت مخالفان است.

«کلیگو و هارلو»^۵ (۲۰۱۹) در مقاله‌ای با عنوان «اعتراضات، پوشش رسانه‌ای و سلسله‌مراتب مبارزه اجتماعی»^۶، ضمن بررسی عملکرد ۱۶ روزنامه آمریکایی در جریان اعتراضات مختلف این کشور، دریافت‌ه‌اند که رسانه‌های این کشور در مسیر

- 1 Occupy Wall Street (Movement)
- 2 Press TV
- 3 Voice of America (VOA)
- 4 Tea Party Movement
- 5 Kilgo & Harlow
- 6 Protests, Media Coverage, and a Hierarchy of Social Struggle

محدودسازی جنبش‌های اعتراضی و در راستای نظام سیاسی سرکوب‌گرایانه حرکت می‌کنند. همان‌گونه که دیده می‌شود، تحقیق‌های پیشین داخلی، صرفاً به بررسی جنبش وال‌استریت- آن هم در رسانه‌های فارسی‌زبان- و مقایسهٔ این جنبش با جنبش تی‌پارتی از حیث دلایل شکل‌گیری پرداخته است و پژوهش «کلیگو و هارلو» نیز جنبش‌های پیش از «جان سیاهان مهم است» را در روزنامه‌های آمریکایی بررسی کرده است. پژوهش حاضر، به‌طور خاص، به بررسی بازنمایی تازه‌ترین جنبش اجتماعی در خاک ایالات متحده، یعنی «جان سیاهان مهم است»- که در سال ۲۰۲۰ رخ داده- آن هم با کاربرست نشانه‌های زبان‌شناختی پرداخته است.

مبانی نظری

سایت‌های خبری جریان اصلی^۱

گسترده‌ترین شکل رسانه‌های خبری آنلاین، سایت‌های خبری جریان اصلی هستند که عموماً مجموعه‌ای از محتوای ویراستاری‌شده و حداقلی از ارتباط مشارکتی را عرضه می‌کنند. محتوای این سایت‌ها یا به‌صورت خاص، برای وب تولید شده‌اند یا محتوای جمع‌آوری‌شده از رسانه‌های مرجع هستند که به آنها لینک داده شده است. نمونه‌های برجستهٔ سایت‌های جریان اصلی عبارت‌اند از: سایت‌های سی‌ان‌ان، بی‌بی‌سی و ام‌اس‌ان‌بی‌سی (کتابدار، ۱۳۹۳: ۲۰). به‌طور کلی، می‌توان از این وب‌سایت‌ها به‌عنوان اتاق خبر آنلاین برای رسانه‌های خبری و جریان اصلی نام برد که با پیشرفت‌های فناوری و توسعهٔ دنیای وب، حضور خود در بین مخاطبان جهانی را محدود به پخش رادیویی و یا تلویزیونی و سنتی محدود نکرده و برای ادامهٔ روند تأثیرگذاری بر مخاطبان، در راستای اهداف و سیاست‌گذاری‌های رسانه‌ای خود، تلاش می‌کنند و کاملاً به شبکه‌های خبری و جریان‌ساز متبوع خود وابسته هستند (ناصری طاهری و شیرزادیان، ۱۳۹۸: ۱۸۵-۱۸۴).

سی‌ان‌ان

سی‌ان‌ان که در سال ۱۹۸۰ میلادی، به‌عنوان اولین شبکهٔ خبری ۲۴ ساعته شروع به کار کرد، در حال حاضر، به یک شبکهٔ رسانه‌ای جهانی تبدیل شده است. سی‌ان‌ان متعلق به شرکت «ترنر» است که خود، بخشی از شرکت «تایم وارنر» است. سی‌ان‌ان

1 Mainstream News Sites

بین‌الملل در یکم سپتامبر ۱۹۸۵ میلادی، آغاز به کار کرد و اکنون در ۲۰۰ کشور جهان قابل دسترسی است. این شبکه از مرکز سی‌ان‌ان در آتلانتا (ایالت جورجیا در آمریکا)، لندن، بمبئی، هنگ‌کنگ و ابوظبی پخش می‌شود (سقای بی‌ریا، ۱۳۹۸: ۱۹). وبسایت رسمی این شبکه در سی‌ام آگوست سال ۱۹۹۵- یعنی پانزده سال پس از آغاز به کار شبکه تلویزیونی آن- راه‌اندازی شد. «وبسایت سی‌ان‌ان»^۱، اکنون جزء پیش‌تازان خبررسانی و عرضه اطلاعات در سطح جهان است که اخبار آن به صورت ۲۴ ساعته توسط تیمی مجرب در پایگاه مرکزی سی‌ان‌ان، یعنی «آتلانتای آمریکا»^۲ و دیگر دفاتر این شبکه، از سراسر جهان، جمع‌آوری و منتشر می‌شود. تعداد این نیروها که در زمینه تهیه خبر فعالیت می‌کنند، به حدود ۴ هزار نفر می‌رسد. وبسایت این شبکه تلویزیونی که موضوعات متنوعی همچون: سیاست، اقتصاد، ورزش و.. را پوشش می‌دهد، از آخرین فناوری‌های رسانه‌ای، نظیر پخش زنده ویدئویی بهره می‌برد. این وبسایت در کنار ارائه خبر، منابع معتبر کتابخانه‌ای را نیز در دسترس مخاطبان قرار می‌دهد و با به‌کارگیری عناصر بصری جذاب، آخرین اطلاعات و یافته‌ها را عرضه می‌کند. علاوه بر این، وبسایت سی‌ان‌ان، قابلیت بازخوردگیری از مخاطبان را نیز فعال کرده و از این نظرات، در راستای بهبود جریان خبررسانی خود بهره می‌برد (زابلی‌زاده و شیرزادیان، ۱۳۹۸: ۶-۵).

فاکس نیوز

شرکت خبری فاکس، یکی از مهمترین رسانه‌های آمریکایی است که در ایران، با نام «فاکس نیوز» شناخته می‌شود. فاکس به دلیل رابطه تنگاتنگ با گروه‌های جمهوری خواه، در بحث‌های رسانه‌ای، در شمار رسانه‌های جهت‌گیر قرار می‌گیرد (کمالی چیرانی، ۱۳۸۹). این شبکه خبری، ۲۴ ساعته، طی ده سال، پربیننده‌ترین تلویزیون خبری آمریکا بوده و در حال حاضر، معتبرترین منبع خبری تلویزیونی در ایالات متحده است. فاکس نیوز از جمله شبکه‌های خبری است که گرایش‌های نومحافظه‌کاری را در کار رسانه‌ای، به نحو جدی دنبال کرده و منتقد سیاست‌های دموکرات‌هاست. «وبسایت فاکس نیوز»^۳ در دسامبر ۱۹۹۵ معرفی شد؛ این

1 Www.cnn.com

2 Atlanta

3 Www.foxnews.com

وبسایت، علاوه بر ارائه جدیدترین کلیپ‌های ویدئویی و پخش زنده تلویزیون فاکس، دارای بخش‌هایی، از جمله: سیاست، اقتصاد، آمریکا، جهان، سلامت، سرگرمی، خانواده، ورزش، فناوری، خبرهای خوب، غذا و نوشیدنی، زیبایی و... است (Foxnews.com, ۲۰۲۰). شناخت چگونگی پوشش اعتراضات شهروندان آمریکایی و غربی در پی قتل جورج فلویید در این شبکه، می‌تواند به‌نحوی مشخص، رویکرد رسانه‌های همسو با دولت دونالد ترامپ و وابسته به نومحافظه‌کاران آمریکا را در رابطه با جنبش «جان سیاهان مهم است» معرفی کند.

نیویورک‌تایمز

روزنامه نیویورک‌تایمز، یک روزنامه آمریکایی است که در شهر نیویورک قرار دارد و نفوذ و مخاطبان جهانی دارد. این روزنامه در سال ۱۸۵۱ میلادی تأسیس شده و با ۱۲۷ بار دریافت جایزه پولیتزر، بیش از هر روزنامه دیگری برنده شده است (Rahmawati, ۲۰۱۹: ۱۰). نیویورک‌تایمز یک مؤسسه قوی با قدرت روزنامه‌نگاری فوق‌العاده است که حکم چشم و گوش تصمیم‌گیران، نخبگان و عموم مردم عادی را دارد. این روزنامه حتی برای منتقدان همچنان مهمترین روزنامه در ایالات متحده است (Usher, ۲۰۱۴: ۷-۸). این روزنامه در ۲۲ ژوئیه ۱۹۹۶، فعالیت «وبسایت»^۱ را با هدف افزایش دامنه مخاطبان خود در سطح جهان و مشارکت در صنعت رسانه‌های الکترونیکی آغاز کرد (Lichterman, ۲۰۱۶).

پارادایم اعتراض

رسانه‌های خبری، تمایل دارند جنبش‌های اجتماعی را نادیده گرفته و به حاشیه برانند (Shoemaker, ۱۹۸۲; Sobieraj, ۲۰۱۱). وقتی معترضان برای جلب توجه رسانه‌ها شروع به بزرگتر شدن و یا ایجاد اختلال می‌کنند، با پوششی متناقض مواجه می‌شوند؛ همان‌طور که طیف گسترده‌ای از تحقیقات نشان می‌دهد رسانه‌ها در قبال اعتراضات ضدّ جنگ (Gitlin, ۱۹۸۰)، اعتراضات کارگری (Glasgow Media Group, ۱۹۷۶)، اعتراضات به قانون سقط‌جنین (Rohlinger, ۲۰۱۴)، تظاهرات ضدّ پلیس (McLeod & Hertog, ۱۹۹۲)، جنبش‌های ضدّ هسته‌ای (Entman & Rojecki, ۱۹۹۳)، و اعتراضات ضدّ جهانی‌سازی (Smith, ۲۰۰۱)، رفتاری مشابه را از خود بروز داده‌اند، آنها

1 www.nytimes.com

همواره معترضان را تمسخر کرده و یا تصویری خشونت‌آمیز از آنها ارائه داده‌اند. محققان، مؤلفه‌هایی تکراری را کشف کرده‌اند که نشان‌دهنده نحوه مواجهه رسانه‌ها با جنبش‌های اعتراضی است. این مؤلفه‌ها «پارادایم اعتراض»^۱ را تشکیل می‌دهند (Chan & Lee, ۱۹۸۴). پارادایم اعتراض به‌عنوان «الگویی روتین یا نمونه‌ای ضمنی برای پوشش رسانه‌ای اعتراضات اجتماعی» تعریف می‌شود (McLeod & Hertog, ۱۹۹۹: ۳۱۰). با تکیه بر مطالعات (McLeod & Hertog, ۱۹۹۹) و (McFarlane, ۲۰۰۳) و (Dardis, ۲۰۰۶) می‌توان چهارده «ابزار حاشیه‌رانی»^۲ جنبش‌های اجتماعی توسط رسانه‌ها را احصا کرد. ^۳ که مورد از این موارد چهارده‌گانه عبارت‌اند از (Shahin & et al, ۲۰۱۶: ۱۴۵: ۱) بی‌قانونی عمومی^۳؛ زمانی‌که رسانه‌های خبری بر معترضان تمرکز می‌کنند که درگیر خشونت، خرابکاری، مسدود کردن ترافیک، ورود به حریم خصوصی و... هستند؛^۴ تقابل با پلیس^۴؛ وقتی بر درگیری بین معترضان و پلیس تأکید می‌کنند؛^۳ خل و چل نشان دادن^۵؛ زمانی‌که بر ویژگی‌های ظاهری معترضان، نظیر: سوراخ کردن بدن، موهای بلند و عجیب‌وغریب، لباس‌های خنده‌دار، پاهای برهنه و... تأکید می‌کنند (Dardis, ۲۰۰۶: ۱۲۰: ۴) احمق جلوه دادن به‌طور گسترده^۶؛ زمانی‌که رفتار کودکان معترضان را مانند: رقصیدن در خیابان، بازی کردن و... برجسته می‌کنند؛^۵ کارناوال^۷؛ پوشش اعتراضات به‌عنوان یک نمایش و حرکت نمادین؛^۶ نظرسنجی از افکار عمومی^۸ و یا استفاده از نظرسنجی‌هایی که نشان می‌دهد معترضان از حمایت مردمی برخوردار هستند یا نیستند؛^۷ تعمیم دادن^۹ یا ادعا درمورد برداشت عمومی از معترضان بدون توسل به آمار واقعی؛^۸ اظهارات شاهدان عینی^{۱۰} یا نقل‌قول از حاضران در حوادث اعتراضی برای تأکید

- 1 Protest Paradigm
- 2 Marginalization Devices
- 3 General Lawlessness
- 4 Police Confrontation
- 5 Freak Show
- 6 Romper Room/idiots at large
- 7 Carnival
- 8 Public Opinion Polls
- 9 Generalizations
- 10 Eyewitness Accounts

بر انحراف دیدگاه‌ها و روش‌های معترضان؛^۱ اتکا به منابع رسمی^۱ یا کارگزاران دولتی، مقامات پلیس، رهبران افکار و روابط عمومی‌ها (Dardis, ۲۰۰۶: ۱۲۱) برای کسب نظر و اطلاعات، به‌جای استفاده از نظرات مستقیم معترضان.

دستور کار اعتراضاتی که به‌طور بنیادی، وضعیت موجود سیاسی و اجتماعی را به چالش می‌کشند، بیشتر با پارادایم اعتراض مطابقت دارد، درحالی‌که اعتراضاتی که از «وضع موجود»^۲ حمایت می‌کنند، کمتر تحت پوشش پارادایم اعتراضی قرار می‌گیرند (Boyle & et al, ۲۰۰۴; Gitlin, ۱۹۸۰; McLeod & Hertog, ۱۹۹۲) مانند اعتراضات حمایتی از سرمایه‌داری و سفیدپوستان. «چان و لی»^۳ (۱۹۸۴) و «هرتگ و مک لئود»^۴ (۱۹۹۵) معتقدند که رسانه‌های جریان اصلی متمایل به راست، از وضع موجود طرفداری می‌کنند، درحالی‌که رسانه‌های متمایل به چپ، از معترضان حمایت می‌کنند. این دیدگاه، فرض می‌کند که خود معترضان نوعاً چپ هستند. اما مطالعات اخیر درمورد پوشش رسانه‌ای «جنبش تی‌پارتی»^۵ در آمریکا نشان می‌دهد که رسانه‌های چپ‌گرا از وضعیت موجود در این زمینه حمایت می‌کنند و سازمان‌های خبری با گرایش راست، بیشتر از این جنبش حمایت می‌کنند (Boykoff & Laschever, ۲۰۱۱; Weaver & Scacco, ۲۰۱۳). «بویل»^۶ و همکارانش (۲۰۰۴) با تجزیه و تحلیل مطالب اعتراضی منتشرشده در روزنامه‌های محلی آمریکا طی چهار سال گذشته، پی برده‌اند که رسانه‌های خبری در قبال اعتراضات رادیکال و حتی میانه، نسبت به اعتراضات در حمایت از وضع موجود، با خصومت بیشتری رفتار کرده‌اند. «بویل» و همکاران (۲۰۱۲) در مطالعه‌ای دیگر، استدلال می‌کنند که هرچه اعتراضات خشن‌تر باشد، پوشش رسانه‌ای از انتقاد تند و تیزتری برخوردار است.

1 Official Sources

2 Status Quo

3 Chan & Lee

4 Hertog & McLeod

5 Tea Party Movement

6 Boyle

جنبش «جان سیاهان مهم است»

«جورج پری فلویید جونیور»^۱ مرد ۴۶ ساله و آفریقایی‌تبار آمریکایی، در حین دستگیری پلیس در مینیاپولیس، پس از آن که یک افسر پلیس سفیدپوست به نام «درک شووین»^۲ زانویش را به مدت ۸ دقیقه و ۴۶ ثانیه، بر روی گردن وی فشار داد، در ۲۵ مه ۲۰۲۰ کشته شد (Mee, ۲۰۲۰). اعتراضات مربوط به برخورد پلیس با فلویید و سایر آمریکایی‌های آفریقایی‌تبار، به سرعت گسترش یافت. این اعتراضات به مرزهای شهر مینیاپولیس محدود نماند و به تمام پنجاه ایالت آمریکا و بیش از ۶۰ کشور جهان گسترش یافت. به‌طورمثال، شهروندان در لندن و آمستردام با شعار «جان سیاهان مهم است» یا «زندگی سیاهان مهم است» و «نمی‌توانم نفس بکشم» ابراز همدردی کردند و بار دیگر، متوجه تاریخ استعماری غرب شدند. در این اعتراضات گسترده و جهانی- که کانون آن، خود آمریکا و تمام ایالت‌های آن است- مردم نه تنها خواستار پایان دادن به بی‌عدالتی، خشونت پلیس، خشونت نژادی و نژادپرستی سیستماتیک شدند، بلکه خواهان درک وسیع‌تر این مشکلات در سیستم‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی هستند که قدرت و امتیازات ساختاری را در دست چند نفر پنهان کرده و سایرین را قربانی ظلم و ستم خود کرده‌اند. اعتراضات صورت‌گرفته در حالی بود که تمام کشورها و به‌ویژه آمریکا، شدیداً درگیر بیماری مسری «کووید-۱۹»^۳ بودند، اما این بیماری، مانع حضور مردم در خیابان‌ها نشد. جالب آن که در این ماجرا نیز درحالی‌که آمریکایی‌ها طی چنددهه به کشورهای دیگر می‌گفتند که چگونه با بحران‌های سلامت عمومی برخورد کنند، عملکرد این کشور در همه‌گیر شدن «کرونا»^۴، به‌ویژه برای جوامع بومی و سیاه‌پوست و افرادی که از نابرابری اقتصادی و بهداشتی رنج می‌برند، بسیار ضعیف بود؛ به‌طوری‌که میزان مرگ‌ومیر این گروه‌ها به‌طور نامتناسبی بالاتر از سفیدپوستان بود (Weine & et al, ۲۰۲۰, p1).

- 1 George Perry Floyd Jr
- 2 Derek Chauvin
- 3 Covid19
- 4 Corona Virus

در این بین، «نمادهای آمریکایی جهانی»^۱ به‌عنوان بخشی از مظاهر معرف فرهنگ و تمدن این دولت تلقی شده که در عین حال، «چهره‌ای اسطوره‌ای»^۲ را از آن ارائه و تبلیغ می‌کند (کیوان حسینی، ۱۳۸۹: ۱۳۰). بی‌شک در بین نمادهای آمریکا، پرچم این کشور و تندیس‌ها و مجسمه‌های موجود در ایالات‌متحده، از مهمترین نمادها و ارزش‌های آمریکاست که هرگونه تعرضی به آنها، نشانه‌ای مهم از تضعیف رو به تزايد قدرت نرم این کشور است. پس از قتل خشونت‌آمیز فلویید، خیابان‌های آمریکا صحنه درگیری و اعتراضات گسترده مردمی و شکل‌گیری دوگانه حکومت و مردم شد. معترضین به کژات، نمادهای آمریکایی را هدف قرار دادند؛ نا جایی که «تاگر کارلسن»^۳ از روزنامه‌نگاران و مجریان مشهور شبکه تلویزیونی فاکس‌نیوز- در یک بخش خبری با الفاظی چون «اراذل و اوباش»^۴ و «شورشیان» به مردم معترض به نژادپرستی حمله کرد و گفت: «طی هفته گذشته، همه ما شاهد هرج‌ومرج در کشور عزیزمان بوده‌ایم. خشونت و تخریب به قدری طاقت‌فرسا، بسیارترکان‌دهنده و وحشتناک بوده که فکر کردن درباره آنچه دارد اتفاق می‌افتد، بسیار دشوار است. آنها (معترضان) به دنبال کنار زدن دولت و کسب قدرت هستند» (Carlson, 2020). در گیرودار درگیری‌های گسترده‌ای که بین شهروندان و نیروهای پلیس شکل گرفت، معترضان بارها به نمادهای مهمی همچون: مجسمه‌ها و تندیس‌های مهم آمریکایی، نظیر: «کریستوفر کلمب»^۵ - کاشف آمریکا (Burton, 2020) - «جورج واشینگتن»^۶ - پدر ایالات‌متحده و نخستین رئیس‌جمهور آمریکا (Williams, 2020) - «آبرام لینکلن»^۷ - خاتمه‌دهنده برده‌داری در آمریکا (Elbaum, 2020) - و ... حمله کرده و آنها را پایین کشیدند (Walker, 2020). معترضان همچنین در چندین نوبت اقدام به آتش‌زدن پرچم آمریکا و حمله به نمادهای تجاری آمریکایی نظیر «فروشگاه‌های اپل»^۸ و ... کردند (Owen, 2020).

- 1 Global American's Icons
- 2 Mythologised America
- 3 Tucker Carlson
- 4 Looters & Rioters
- 5 Christopher Columbus
- 6 George Washington
- 7 Abraham Lincoln
- 8 Apple Stores

از آن‌جا که رسانه‌های آمریکایی، خود از مؤلفه‌های اساسی قدرت نرم ایالات متحده به شمار می‌روند و همواره جنبش‌های اعتراضی شکل گرفته در این کشور را نادیده گرفته یا به حاشیه رانده‌اند (Alia ۲۰۰۴; Baylor ۱۹۹۶; Roberts & Klibanoff ۲۰۰۶) بررسی عملکرد آنها در قبال موج اعتراضی فراگیر پس از قتل جورج فلوید، می‌تواند در شناخت ماهیت، جایگاه و میزان اثرگذاری این رسانه‌ها در منازعات میان مردم و ساختار سیاسی آمریکا مؤثر واقع شود.

بازنمایی

بازنمایی، ساخت رسانه‌ای واقعیت است و در مطالعات رسانه‌ای، جنبه محوری دارد. در واقع، این مفهوم به معنای «تولید معنا از طریق چهارچوب‌های مفهومی و زبانی» است. بازنمایی، نه انعکاس و بازتاب معنای پدیده‌ها در جهان خارج، بلکه تولید و ساخت معنا براساس چهارچوب‌های مفهومی و گفتمانی است. از آن‌جا که رسانه‌ها فراگیرترین نهاد تولید بازتولید و توزیع معرفت و آگاهی در جهان جدید هستند، می‌توان محتوای آنها را منبع معنای قدرتمندی درباره جهان اجتماعی دانست. بازنمایی رسانه‌ها از این رو مهم هستند که شناخت و باور عمومی را شکل می‌دهند. با توجه به نسبت گفتمان و بازنمایی، محتوای رسانه‌ای بازنمایی روابط قدرت است. گفتمان، چهارچوب و نظام معرفتی است که از طریق زبان، اعمال می‌شود؛ به همین دلیل است که «استوارت هال»، سیاست بازنمایی را به کار می‌گیرد. سیاست بازنمایی، روابط قدرت در روند دلالت و بازنمایی را توضیح می‌دهد؛ یعنی دلالت و معناسازی، متأثر از روابط قدرت و اثرگذار بر آن روابط است (مهدی‌زاده، ۱۳۸۷ الف: ۹-۱۰). بازنمایی، متمایز از انعکاس محض واقعیات و رخدادهاست، یعنی در بازنمایی، وقایع و رخدادها از حالت اصلی خود خارج می‌شوند، حال هر چقدر رسانه‌ها و خبرنگاران معتقد به عینیت‌گرایی در انعکاس خبرها باشند، بازنمایی‌های انجام‌شده به واقعیت نزدیک‌تر هستند و هر مقدار که رسانه‌ها از عینیت‌گرایی، دور باشند، بازنمایی‌های آنها نیز دور از واقع خواهد بود (سلطانی‌فر و هاشمی، ۱۳۸۲: ۳۰).

نظریه برجسته‌سازی

براساس نظریه برجسته‌سازی، رسانه‌ها در شکل‌دهی به نوع جهان‌بینی در مردم مؤثر هستند و می‌توانند به مردم بگویند که بر روی چه موضوعاتی، تفکر و تفحص کرده و چه موضوعی را کم‌اهمیت تلقی کنند. در دنیایی که مشحون از اخبار و اطلاعات است، رسانه با توجه به سیاست‌های خاص، به اولویت‌گذاری اخبار و اطلاعات روی می‌آورد و بر مبنای این اولویت‌گذاری، اخبار را براساس اهمیت، برجسته‌سازی می‌کند. یکی از اثرهای ارتباط جمعی، سوق دادن توجه ما به مشکلات و مسائل معین است که این کارکرد، برجسته‌سازی رسانه‌ها خوانده می‌شود (سورین و تانکارد، ۱۳۹۱: ۲۴۳). پس از طرح نظریه برجسته‌سازی، به‌تدریج، زنجیره‌ای از پژوهش‌ها انجام شد که مفهوم برجسته‌سازی را از اولویت‌گذاری صرف خارج کرده و آن را به مسائل دیگر گسترش داد. «هارولد زوکر»^۱ (۱۹۷۸) این نظر را مطرح کرد که «آشنا بودن موضوع، ممکن است عامل مهمی در وقوع یا عدم‌وقوع برجسته‌سازی در مطبوعات باشد. «ونت»^۲ (۱۹۸۸) درمورد مطبوعات، تأثیر اندازه عکس‌های همراه با یک گزارش را بر رتبه‌بندی مخاطبان درباره موضوعات شناسایی کرد. «دانیلیان» و «ریز»^۳ (۱۹۸۹)، شواهدی پیدا کردند و در نتیجه آن، تأثیر محتوای رسانه‌های نخبه (مثل نیویورک‌تایمز) را بر «اولویت» سایر رسانه‌ها «برجسته‌سازی بین‌رسانه‌ای» نامیدند (سورین و تانکارد، ۱۳۹۱: ۳۴۳-۳۴۶).

نظریه دروازه‌بانی

قدرت عظیمی در وسایل ارتباط جمعی نهفته است؛ این ابزارها با اهداف بسیار متنوع و امکاناتی که روزبه‌روز به آن افزوده می‌شود، در حال تولید پیام هستند. دروازه‌بانان آشکار و پنهانی در انتخاب پیام، حذف پیام و تغییر شکل پیام دست دارند. مثلاً هرکدام از دست‌اندرکاران تولید پیام‌های خبری وسایل ارتباط جمعی، می‌توانند نقش یک فیلتر را در تبدیل یک واقعیت به اطلاعات ایفا کنند و این اطلاعات که محتوای پیام‌های خبری وسایل ارتباط جمعی هستند، اغلب از فیلترهای گوناگون عبور می‌کنند (محسنیان‌راد، ۱۳۹۶، ۳۶۷). سینگر (۲۰۰۶) نیاز به بازنگری در

1 Harold Zucker

2 Venta

3 Danielian & Riz

مفاهیم اساسی دروازه‌بانی را مطرح کرده و توجه را به سمت چالش‌های مهم پیش روی فرایند دروازه‌بانی با ظهور عصر دیجیتال جلب کرده بود. در واقع، ظهور اینترنت نیاز به انجام مطالعات بر روی رسانه‌های فعال و جدید را بیشتر کرده و بازنگری در نظریه دروازه‌بانی، برای تطبیق با تغییرات به‌وجودآمده در نتیجه توسعه فناوری را می‌طلبد (Al maghlooth, ۲۰۱۳: ۹).

با گسترش بستر اینترنت و اضافه شدن ظرفیت‌های خلق هنری و رسانه‌های جدید برای نمود بهتر اخبار، دروازه‌بانی می‌تواند نقشی فعالانه‌تر از قبل ایفا کند. زیرا کنترل و هدایت محتوای اخبار منتشرشده به‌طور مستقیم می‌تواند از توان و ظرفیت تاکتیکی دست‌اندرکاران رسانه‌های خبری و به‌اصطلاح، دروازه‌بانان آنان، ناشی شده و هرکدام از رسانه‌ها می‌توانند در بسترهای از قبل آماده‌شده، برای نحوه پوشش اخبار گزینش شده، مطالب موردپسندتری را به مخاطبان خود ارائه کنند. دروازه‌بانان رسانه‌های خبری با استفاده از سرعت روزافزون فضای وب، مطالب خبری را در کمترین زمان، جمع‌آوری و بسته‌بندی کرده و پردازش آن را براساس نظر خود و در قالب روزنامه‌نگاری آنلاین- که از محدودیت‌های روزنامه‌نگاری سنتی رهایی یافته و هر لحظه، در هر جا می‌تواند پیش روی مخاطب باشد- انجام می‌دهند (شکرخواه، ۱۳۸۰: ۳۷).

روش‌شناسی پژوهش

در این پژوهش، برای تحلیل و تبیین خیره‌های سی‌ان‌ان، فاکس‌نیوز و نیویورکتایمز، به‌منظور رسیدن به لایه‌های نهانی متن‌های خبری و کشف نظام ایدئولوژیک حاکم بر آنها، از روش پژوهشی «تحلیل گفتمان»^۱ استفاده شده است؛ روش تحلیل گفتمان، به‌دلیل عدم‌توافق میان صاحب‌نظران و اندیشمندان این حوزه پژوهشی، از قالب و سبک نظام‌مند و واحدی در میان پژوهشگران برخوردار نیست و برداشت‌های مختلفی نیز در کاربرد این روش وجود دارد. «روث وداک»^۲، «نورمن فرکلاف»^۳، «تئون

1 Discourse Analysis

2 Ruth Waddock

3 Norman Fairclough

ای ون دایک^۱ و «لاکلا و موف»^۲ معروف‌ترین رهیافت‌ها و رویکردهای عملی را برای تحلیل گفتمان متون ارائه کرده‌اند. می‌توان رهیافت‌های کاربردی و عملی فرکلاف و ون دایک را به‌دلیل داشتن یک رویکرد منظم‌تر و مدون‌تر و نگاهی کارآتر در تحلیل و تفسیر متن، نسبت به سایرین، بهتر دانست.

به‌زعم ون دایک، تحلیل گفتمان انتقادی بر روی هژمونی و نابرابری متمرکز است و هدف این رشته، ارائه یک روش، انگاره، مکتب یا نظریه گفتمانی نیست، بلکه این رشته به مطالعه، بررسی و تحلیل روابط پیچیده مسائل اجتماعی، ایدئولوژی، قدرت، هژمونی و گفتمان می‌پردازد تا مشخص شود که بی‌عدالتی و نابرابری در قالب گفتمان‌ها در بیان و اعمال آن چقدر مؤثرند (رزمگاه، ۱۳۹۸: ۱۴۶). ون دایک در بحث روش‌شناسی تحلیل گفتمان، این روش را در دو سطح تحلیلی موردتوجه قرار می‌دهد؛ از نظر او، تحلیل گفتمان از یک طرف بر متن، گفتار، کنش‌های ارتباطی موضعی متمرکز است که این سطح از دیدگاه وی «سطح خرد»^۳ نام دارد. ون دایک در سطح عمومی‌تری، نظام‌های ساختاری گفتمان یا همان نظام‌های پیچیده اجتماعی، سیاسی، تاریخی و فرهنگی متن را مورد بازشناسی قرار می‌دهد. این سطح، «سطح کلان»^۴ نام دارد. در این سطح، محقق گفتمان‌ها، علاوه بر توصیف و تفسیر داده‌ها و متن، با تبیین و تحلیل اجتماعی سروکار دارد. به عبارت دیگر، در سطح خرد، محقق الزاماً به تبیین بررسی‌های خود نمی‌پردازد، اما در سطح کلان، وارد حوزه تبیین و بررسی روابط کلان نظام‌های اجتماعی و شناخت‌های اجتماعی، قدرت و دسترسی به گفتمان می‌شود. ون دایک معتقد است که هم سطح خرد و هم سطح کلان تحلیل گفتمان، فراتر از کلمات و عبارات را در نظر می‌گیرند. وی در تحلیل خود، دو راهبرد کلی مثبت‌نشان‌دادن گروه خود و منفی‌نشان‌دادن گروه رقیب (دیگری) را در نظر می‌گیرد و طبق این دو راهبرد، ون دایک «ما» و «آنها» را با هم مقایسه می‌کند (فرقانی، ۱۳۸۲). ون دایک (۱۳۸۲) معتقد است بازنمایی‌های ذهنی «ما» در برابر «آنها»، در سخن‌گویان گروهی که به‌طور کلی، متمایل به حضور خودشان یا گروه‌شان در واژگان مثبت و گروه‌های دیگر (رقیب) در واژگان

1 Theon E. Van Dyke

2 Lacla & Moff

3 Micro

4 Macro

و تعبیر منفی هستند، در طرز گفتار و نوشتار یک متن به خوبی مطرح می‌شود. وندایک، حتی روشن‌ترین مسائل را دارای یک محتوای معناشناختی می‌داند. این حوزه معناشناختی، واژگان و ویژگی‌هایی را که به «خود» و «دیگری» نسبت داده می‌شوند، توجیه می‌کند. با وجود این، چنین واژگان و ویژگی‌های متنی، باید برای اقدامات قانع‌کننده دیگر، باورکردنی جلوه داده شوند. وی شگردهای معمول برای قانع‌کننده بودن تعبیر و ویژگی‌های متنی را به این ترتیب بیان می‌کند:

۱. استدلال: که باید ارزیابی منفی از واقعیت را به دنبال داشته باشد؛
۲. معانی بیان: برجسته کردن اغراق‌آمیز کنش‌های منفی «دیگران» و کنش‌های مثبت «ما»، از قبیل حسن‌تعبیرها، تکذیب‌ها، قصور در بیان کنش منفی «ما»؛
۳. سبک واژگان: انتخاب کلماتی که مستلزم ارزیابی‌های منفی (یا مثبت) است (واژه‌های دارای بار معنایی خاص).
۴. قصه‌گویی: گفتن رویدادهای منفی، به گونه‌ای که انگار فرد خود، آن را تجربه کرده است، و نیز گفتن ویژگی‌های منفی رویدادها، به گونه‌ای که پذیرفتنی باشد؛
۵. تأکید ساختاری بر کنش‌های منفی «دیگران» در تیترها، لیدها، خلاصه‌ها و دیگر قلمروهای طرح متن (گزارش‌های خبری) و ساختارهای انتقالی نحو جمله (اشاره به عوامل منفی در شاخص‌ها و موقعیت‌های موضعی)؛
۶. نقل‌قول از شواهد، منابع و کارشناسان معتبر، مثلاً در گزارش‌های خبری (فرقانی، ۱۳۸۲).

«جامعه موردنظر»^۱ در این پژوهش، کلیه خبرهای وبسایت‌های سی‌ان‌ان، فاکس‌نیوز و نیویورک‌تایمز است که در بازه تاریخی ۹۹/۳/۵ تا ۹۹/۶/۵ (از ۲۵ مه تا ۲۶ آگوست ۲۰۲۰) در مورد جنبش «جان سیاهان مهم است» مورد بررسی قرار گرفت. سه رسانه یادشده نیز به دلیل اثرگذاری بالا در جامعه آمریکا و پرچمداری رسانه‌ای دو حزب مهم ایالات متحده، یعنی دموکرات و جمهوری‌خواه، انتخاب

1 Target Population

شده‌اند. در روش تحلیل گفتمان، واحد تحلیل از کلمه فراتر است. واحد تحلیل می‌تواند براساس موضوع، شاخص‌ها، اهداف، متغیرها و مؤلفه‌های تحقیق، شامل: یک جمله، عبارت، بند، صفحه یا متن کامل باشد (ون‌دایک، ۱۳۸۲). واحد تحلیل در این تحقیق، متن خبرهای انتخاب‌شده است که دربرگیرنده اصل خبر، گزارش و تفسیری از خبر است. البته برخی از این خبرها به‌صورت خبر صرف بوده و برخی دیگر نیز اغلب با گزارش همراه بوده‌اند.

نمونه‌گیری در این پژوهش، به شیوه «غیراحتمالی هدفمند»^۱ یا قضاوتی انجام شده است، زیرا در تحلیل گفتمان، اساساً کیفیت حضور یا غیبت مفاهیم در متن، موردنظر است و روش نمونه‌گیری هدفمند، در این پژوهش بهتر می‌تواند پاسخ‌گوی اهداف پژوهش باشد. بدین‌منظور از هرکدام از این رسانه‌ها در بازه موردبررسی، اخباری که می‌توانست بیشترین داده‌های موردنظر محقق را تأمین کند، انتخاب و موردتحلیل قرار گرفت. بر این اساس، از وبسایت نیویورکتایمز، ۲۰ خبر؛ وبسایت فاکس‌نیوز، ۱۵ خبر؛ وبسایت سی‌ان‌ان، ۱۰ خبر، انتخاب شد.

برای ثبت و استخراج اطلاعات از متن خبرهای انتخاب‌شده وبسایت‌های سی‌ان‌ان، فاکس‌نیوز و نیویورکتایمز، فرم ویژه‌ای در نظر گرفته شد. این فرم، حاوی ۱۱ کارویژه است. سه کارویژه اول، تاریخ، عنوان و نوع متن خبری است که گویای اطلاعات شناسه‌ای متن خبر است. سایر کارویژه‌ها که از طریق آنها می‌توان نظام گفتمانی روانی حاکم بر خبرها و شناسایی نوع انگاره‌سازی آنها درمورد اعتراضات به قتل فلوید و همچنین شناسایی مقولات متنی و درون‌متنی متون خبری را به دست آورد، عبارت‌اند از: سبک واژگان (مثبت و منفی)، افراد و نهادهای مطرح‌شده در متن (مثبت و منفی)، قطب‌بندی یا غیرسازی، استنادها، پیش‌فرض‌ها، تلقین و تداعی‌ها و گزاره‌های اساسی متن‌های خبری. پس از استخراج اطلاعات مربوط به هر متن، برای هر سایت خبری، این اطلاعات، پایه اصلی تحلیل فرامتن را تشکیل می‌دهند. مجموعه خبرهای هر سایت پس از استخراج مقولات و کارویژه‌های متنی از هر متن خبری، در نهایت، تحلیل و تفسیر فرامتنی شده که این تحلیل، به اخذ نتایج اصلی و پاسخ‌گویی به سؤالات پژوهش می‌انجامد.

پرسش‌های پژوهش

۱. چه نوع انگاره‌ای در مورد جنبش «جان سیاهان مهم است» در رسانه‌های جریان اصلی آمریکا (مطالعهٔ موردی: وبسایت‌های سی‌ان‌ان، فاکس‌نیوز و نیویورک‌تایمز) ساخته شده است؟
۲. مفسران و تحلیل‌گران در نگارش متن، از چه عملیات و تمهیدات گفتمانی‌ای استفاده می‌کنند؟
۳. مفاهیم استعاره‌ای و کنایه‌آمیز در متن چیست؟
۴. چه حُسن‌تعبیرها، اغراق‌ها، تخفیف‌دادن‌ها و جابه‌جایی‌هایی در متن به کار رفته است؟
۵. پیش‌فرض‌ها و معانی ضمنی متن چیست؟
۶. مفسران و تحلیل‌گران از چه چشم‌اندازی سخن می‌گویند؟
۷. حقایق و واقعیت‌های ناگفته در متن چیست؟
۸. در قطب‌بندی ایدئولوژیکی متن، «خود» و «دیگری» چگونه توصیف می‌شود؟

یافته‌های پژوهش

سبک واژگان

منظور از سبک واژگان، انتخاب کلماتی است که متضمن ارزیابی‌های منفی یا مثبت است (ون‌دایک، ۱۳۸۲: ۲۰۶). واژگان، نقشی بسیار مهم را در تحلیل گفتمان دارند. واژگانی که یک گوینده یا نویسنده به کار می‌برد، دقیقاً با قدرت، موقعیت سیاسی، اجتماعی و اخلاقی او و یا به عبارت دقیق‌تر با وزن اجتماعی او سنجیده می‌شوند. گونه‌های مختلف، بسته به موضوع، هدف و عوامل دیگر با انواع واژگان خاص، تجانس دارند. تحلیل واژگان در مطالعات ایدئولوژی و زبان، دارای اهمیت‌اند. واژگان انتخاب‌شده، بیان‌کنندهٔ ارزش‌ها و هنجارها هستند و برای قضاوت ارزشی، مورد استفاده قرار می‌گیرند (ون‌دایک، ۱۳۸۲: ۱۷۷). عمدهٔ واژگان دارای بار معنایی مثبت و منفی در این سه رسانه در جداول زیر آمده است.

جدول ۱. واژگان مثبت و منفی

رسانه	واژگان	مصادیق
سایان	مثبت	نشانه‌های تاریخی و میراث فرهنگی، رؤیاهای رنگین فرزندان سیاه‌پوست، نماد ۱۵ اساله، قانون بسیار پر قدرت ضد سوزاندن پرچم، حق آزادی‌بیان، پرچم: نماد آزادی، قوی بودن قانون اساسی
	منفی	فشار دادن زانو، خشونت پلیس، بی‌عدالتی نژادی، مجسمه‌های در حال سقوط، بی‌عدالتی‌های نژادی عمیق، ناسیونالیست‌های سفیدپوست، سوزاندن پرچم، تخریب بناها، چپاول، غارتگران، افتضاح، هتک حرمت پرچم، حکومتی خودکامه، حبس یا از دست دادن تابعیت
نیویورک تایمز	مثبت	خودداری پلیس از برخورد خشونت‌آمیز با معترضان، همبستگی با سیاه‌پوستان آمریکایی، انتقاد به رفتار پلیس با معترضان، مخالفت با تبعیض نژادی
	منفی	حمله به ایستگاه پلیس و آتش زدن آن، شکستن پنجره‌ها و زرده‌ها، تیراندازی به معترضان، فشردن گلولی جورج فلوید، گسترش اعتراضات، قطع خطوط گاز، فرار کارکنان اداره پلیس، گسترش آتش به ساختمان‌ها، اعلام وضعیت اضطراری، شورش، غارت، تخریب اموال عمومی، تهدید تظاهرات قانونی، شلیک گلوله، گسترش ناآرامی‌ها، درگیری معترضان با پلیس، نژادپرستی، تظاهرات، سرنگون کردن مجسمه‌ها، صحبت‌های جنگ طلبانه، حمله به نمادهای برتری سفیدپوستان، گازهای اشک‌آور، اقدامات تروریستی داخلی، منع رفت‌وآمد، تهدید به دستگیری و بازداشت معترضان، اعتصاب
فاکس نیوز	مثبت	روز جشن استقلال و آزادی آمریکا، مراقبت پزشکی از معترضان، بیکپارچگی نژادی در کشور، بناهای یادبود، بناهای تاریخی خاص، پرچم کنفدراسیون، بناهای یادبود سربازان کنفدراسیون، روز پایان برده‌داری در ایالات متحده، حفظ یادبود کهنه‌سرباز، چهره‌های تاریخی نسل گذشته، کشور عزیزمان
	منفی	سرنگون شدن مجسمه جورج واشنگتن، خشونت پلیس، زانوی افسر روی گردن فلوید، نژادپرستی در جامعه، معترضین خشمگین، اعتراض شبانه، سوزانده شدن پرچم آمریکا، خشم عمومی در آمریکا، پرچم وارونه شده آمریکا، مسدود شدن بزرگراه، به قتل رسیدن جورج فلوید به صورت خون‌سردانه، عدم دلسوزی، استفاده از زور بیش از حد، فراتر رفتن از محدوده قانون، تجهیزات ضدشورش (نظیر: اسبیری فلفل)، خشونت و غارتگری، برپیده شدن مجسمه کریستوفر کلمب، تهدید فوری و جدی مجسمه‌ها، تخریب برخی از بناهای تاریخی خاص، جراحت یا مرگ در شرایط کرونا، شناسایی تخریب‌کنندگان مجسمه‌ها، سرنگونی مجسمه رئیس‌جمهور هفتم، تسویه حساب نژادی در ایالات متحده، بی‌عدالتی نژادی، ۱۰ سال زندان، هرج و مرج، خشونت و تخریب، ارادل و اوباش، آشوبگر، شورش

قطب‌بندی

نحوه توصیف و معرفی «خود» یا ارزش‌های منتسب به «خود» و نیز توصیف و معرفی «دیگری» یا ارزش‌های منتسب به «دیگری» در متن خبر است. اینکه در هر کدام از این رسانه‌ها خود و «دیگری» چگونه توصیف می‌شود و چه نهادها و افرادی را در جبهه «خود»ی و کدام را در جبهه «دیگر»ی قرار می‌دهد (مهدی‌زاده، ۱۳۸۷: ۱۷۹). این امر می‌تواند در تحلیل بینش‌ها و نگرش‌های این رسانه‌ها مفید باشد که در جدول زیر بدان پرداخته شده است.

جدول ۲. دوقطبی‌سازی در رسانه‌ها

رسانه		
سی‌ان‌ان	نیویورک تایمز	فاکس نیوز
سیاه‌پوستان / پلیس شهرهای محافظت‌کننده از نمادهای تاریخی و میراث فرهنگی / شهرهای حذف‌کننده نمادها	فعالیت‌های غیرقانونی / معترضان قانونی نمادهای برتری سفیدپوستان / سیاه‌پوستان	روز جشن استقلال و آزادی آمریکا / سقوط مجسمه جورج واشنگتن آشوبگران / پلیس ترامپ / دشمنان ترامپ
ناسیونالیست‌های سفیدپوست / سیاه‌پوستان فلوید آفریقایی‌تبار / افسر پلیس	خودداری پلیس از برخورد خشونت‌آمیز با معترضان / تظاهرات غارتگرانه و خشونت‌آمیز	تظاهرات‌کنندگان / پلیس با ماشین گشت تجهیزات ضدشورش / تظاهرکنندگان
قانون «ضد پرچم‌سوزی» / دفاع از حق سوزاندن پرچم و آزادی بیان / سیستم خودکامه	سرنگونی نمادهای تاریخی / محافظت از نمادها	تخریب بنای یادبود و تندیس‌ها / ده سال زندان

پیش‌فرض‌ها و معانی ضمنی

به نظر وندایک، تولیدکنندگان گفتمان، همیشه آنچه را که در ذهن دارند به صورت کامل عیان نمی‌کنند. از این رو، گاهی به صورت ضمنی، منظور خود را بیان می‌کنند (رزمگاه، ۱۳۹۸: ۱۵۹). در واقع، پیش‌فرض‌ها، افکار قالبی و پیش‌داوری‌ها، زیرساخت استدلال و استنتاج نویسنده یا گوینده را شکل می‌دهد. بنابراین، شناخت پیش‌فرض‌ها، تحلیل‌گر را قادر می‌سازد به لایه‌های زیرین یا اهداف واقعی

صاحب‌اثر پی‌بیرد. به‌طور کلی، پیش‌فرض‌ها مفروضات ذهنی مسلمی فرض می‌شوند که بر قضاوت و داوری فرد و تعریف و مفهوم‌سازی او از واقعیت تأثیر می‌گذارند (ون‌دایک، ۱۳۷۸: ۱۷۹). پیش‌فرض و معانی ضمنی در متون رسانه‌های موردبررسی، این موارد است.

جدول ۳. پیش‌فرض‌ها و معانی ضمنی در رسانه‌ها

رسانه	مصادیق
سی‌ان‌ان	<p>تقویت بی‌عدالتی‌ها با نمادهای کنفدراسیون؛</p> <p>تصویب قوانین توسط برخی شهرها برای محافظت از نمادهای کنفدراسیون (نشانه‌های تاریخی و میراث فرهنگی)؛</p> <p>سایه‌انداختن مجسمه‌های نمادین بر رؤیای فرزندان سیاه‌پوست؛</p> <p>پیش‌پرداخت‌بودن حذف نمادها برای حل بی‌عدالتی‌های نژادی عمیق؛</p> <p>اتمام فرایند برداشتن مجسمه‌ها توسط شهردار بیرمنگام؛</p> <p>باقی‌ماندن ۱۸۰۰ بنای یادبود، پارک، مدرسه، تعطیلات دولتی و سایر نمادهای کنفدراسیون؛</p> <p>چپاول کسب‌وکارها در پی تخریب بناها؛</p> <p>سوزاندن پرچم آمریکا در مقابل مقر سی‌ان‌ان در لس‌آنجلس و واشنگتن از سوی معترضین؛</p> <p>مطرح‌شدن حبس یا از دست دادن تابعیت به‌ازای آتش‌زدن پرچم آمریکا؛</p> <p>لزوم تصویب قانون بسیار پر قدرت ضد سوزاندن پرچم؛</p> <p>محافظت از سوزاندن پرچم در قانون اساسی و تلاش‌های بنیانگذاران برای جلوگیری از ایجاد دولتی خودکامه؛</p> <p>محدودیت نداشتن حق آزادی‌بیان به‌ویژه در طرح سخنان انتقادی خطاب به دولت‌ها؛</p> <p>پرچم، نماد آزادی؛</p> <p>دفاع از حق سوزاندن پرچم؛</p>
نیویورکتایمز	<p>خطر تهدید حذف نمادهای برتری سفیدپوستان در سراسر آمریکا؛</p> <p>ایجاد موج گسترده واکنش‌ها علیه نابرابری نژادی؛</p> <p>اعمال خشونت گسترده علیه نیروهای پلیس و مجریان قانون؛</p> <p>سوءاستفاده از اعتراضات و خطر تهدید امنیت جانی معترضان قانونی؛</p> <p>بی‌توجهی و نافرمانی معترضان از محدودیت‌های ایجادشده؛</p> <p>حذف نمادهای مشابه در بیش از ۲۰ شهر آمریکا</p>
فاکس‌نیوز	<p>پرت و سوزانده‌شدن مجسمه جورج واشنگتن؛</p> <p>«من نمی‌توانم نفس بکشم» و «مرا نکش»؛</p> <p>قتل خون‌سردانه جورج فلوید؛</p> <p>پاره‌شدن اتحاد نژادی در آمریکا؛</p> <p>تلاش برای حفاظت از یادبودها در پی سرنگونی مجسمه‌ها توسط معترضان؛</p> <p>پایین‌کشیده‌شدن مجسمه ژنرال کنفدراتیو آلبرت پایک در نوزدهم ژوئن (روز پایان برده‌داری در ایالات‌متحده)</p>

اغراق و بزرگ‌نمایی

افزایش اغراق‌آمیز کنش‌های منفی «دیگران» از ابزارهای صنایع بیانی است. به این صورت که در ضعف‌ها، مشکلات و اشتباهات دیگران و دشمنان، همچنین موفقیت‌ها، پیشرفت‌ها و اعمال مثبت خود و دوستان، بزرگ‌نمایی و اغراق می‌شود (رزمگاه، ۱۳۹۸: ۱۶۲). نمونه‌های اغراق در متون موردبررسی چنین است.

جدول ۴. اغراق و بزرگ‌نمایی

رسانه	مصادیق
سی‌ان‌ان	بناهای یادبود صدساله، نشانه‌های تاریخی و میراث فرهنگی؛ باقی‌ماندن تقریباً ۱۸۰۰ بنای یادبود؛ تخریب بناها و غارت و چپاول کسب‌وکارها در اعتراضات؛ تلاش‌های بنیانگذاران برای جلوگیری از ایجاد دولتی خودکامه (مجوز سوزاندن پرچم)
نیویورک‌تایمز	گسترش خشونت معترضان علیه پلیس؛ اعمال خشونت، شورش و غارت گسترده توسط غارتگران؛ آغاز ناآرامی و اعتراضات در آمریکا توسط ده‌ها هزار معترض؛
فاکس‌نیوز	تجمع ۲۱ روزه به‌دلیل خشونت پلیس پس از مرگ جورج فلوید؛ اخراج چهار افسر پلیس مینیاپولیس در پی مرگ فلوید؛ اعتراضات، عامل خشونت و غارتگری؛ برنداشتن مجسمه‌ها به‌صورت مسالمت‌آمیز، یعنی تهدیدی جدی، فوری و روبه‌رشد برای امنیت عمومی؛ بازداشت ۱۰ ساله بسیاری از افرادی که به‌دنبال تخریب املاک فدرال در پارک لافایت بودند

چشم‌انداز

هر یک از رسانه‌ها با توجه به نزدیکی به جریان سیاسی خاص، چشم‌اندازی را برای خود تصویر کرده‌اند. در واقع، هر متنی از چشم‌انداز و منظری خاص سخن می‌گوید؛ چشم‌اندازهایی مانند: دموکرات، آزادی‌خواه، اومانیست و...؛ در متن می‌توان دریافت که نویسندگان از چه منظری به قضایا می‌نگرد (مهدی‌زاده و تقی‌زاده، ۱۳۹۸: ۱۵۰).

جدول ۵. چشم‌انداز

رسانه	مصادیق
سی‌ان‌ان	<ul style="list-style-type: none"> • محافظت از نمادهای کنفدراسیون (نشانه‌های تاریخی و میراث فرهنگی) در برخی شهرها از طریق تصویب قوانین؛ • «راه‌حل نبودن» حذف بناهای تاریخی برای حذف بی‌عدالتی‌های نژادی عمیق در شهر و ملت ما؛ • باقی‌ماندن تقریباً ۱۸۰۰ بنای یادبود، پارک، مدرسه، تعطیلات دولتی و سایر نمادهای کنفدراسیون در فضاهای عمومی کشور؛ • برداشتن ۴۰ نماد و مجسمه از زمان مرگ جورج فلوید؛ • فرا رسیدن زمان بازنگری در حق سوزاندن پرچم
نیویورک تایمز	<ul style="list-style-type: none"> • گسترش اعتراضات در سراسر کشور؛ • تظاهرات مشابه در سراسر کشور؛ • گسترش ناآرامی‌ها و وضعیت اضطراری
فاکس نیوز	<ul style="list-style-type: none"> • پاره‌شدن اتحاد نژادی در پی اعتراضات؛ • تظاهرات، عاملی برای به‌نمایش‌گذاشتن تخریب برخی از بناهای تاریخی خاص

منافع

توجه بیش از اندازه به تهدیدهای نسبت‌داده‌شده به «دیگری»، یکی از شیوه‌های بی‌اعتبارکردن اوست تا از این طریق، بتوانند منافع خود را برجسته کنند (مجیدی و البرزی، ۱۳۹۶: ۶۷).

جدول ۶. منافع

رسانه	مصادیق
سی‌ان‌ان	<p>نشانه‌های تاریخی و میراث فرهنگی بودن نمادها؛ حمایت از قانون «ضد پرچم‌سوزی» به‌عنوان نشانی از استبدادستیزی؛ پرچم‌سوزی، نماد آزادی</p>
نیویورک تایمز	<p>هدف قرار دادن نشانه‌های برتری سفیدپوستان؛ معترضان، خواستار عدالت نژادی و مسئولیت‌پذیری</p>
فاکس نیوز	<p>خشمگین‌شدن معترضین از تخصیص ۱۶ میلیون دلار بودجه اداره پلیس؛ مراقبت پزشکی از معترض پس از سقوط از وسیله نقلیه پلیس؛ اقدام به برداشتن بناهای یادبود از شهرها برای ایمنی آنها؛ حفظ بناهای یادبود سربازان کنفدراسیون و دیگر چهره‌های تاریخی نسل گذشته</p>

حُسن تعبیر

در حُسن تعبیر، کنش‌ها، عقاید یا روابط با عباراتی توصیف و بازتوصیف می‌شوند که ارزش‌گذاری مثبتی را طلب می‌کند (رزمگاه، ۱۳۹۸: ۱۶۲).

جدول ۷. حسن تعبیر

مصادیق	رسانه
<p>نمادها و نشانه‌های تاریخی و میراث فرهنگی؛ «راه‌حل نبودن» حذف نمادهای تاریخی؛ پرچم‌سوزی، نماد آزادی</p>	سی‌ان‌ان
تظاهرات، نشان‌دهنده تغییر قابل توجه در افکار عمومی	نیویورک‌تایمز
قانون حفظ یادبود کهنه‌سرباز	فاکس‌نیوز

کنایه

کنایه یکی از راه‌های انتقال معناست. در نشانه‌ای که کارکرد کنایه‌ای دارد، دال به یک چیزی اشاره می‌کند، اما از طریق دالی دیگر، درمی‌یابیم که آن دال، به چیزی کاملاً متفاوت و متضاد دلالت می‌کند. برای مثال، اگر در مورد اجتماع کوچکی، کسی بگوید «عجب جمعیت انبوهی»، در حقیقت، کنایه به کار برده است (رزمگاه، ۱۳۹۸: ۱۶۲).

جدول ۸. کنایه

مصادیق	رسانه
<p>«راه‌حل نبودن» حذف بناهای تاریخی برای مبارزه با بی‌عدالتی‌های نژادی عمیق؛ تلاش معترضان برای حذف یک یادبود ۱۵ ساله و برداشتن آن از سوی شهردار شهر بیرمنگام آلاباما؛ احتمال تغییر در متمم اول قانون اساسی در پی سوزاندن پرچم آمریکا توسط معترضان</p>	سی‌ان‌ان
اقدامات تروریستی داخلی	نیویورک‌تایمز
<p>واژگون کردن مجسمه جورج واشنگتن در آستانه نوزدهم (روز جشن استقلال و آزادی آمریکا)؛ پاره‌شدن اتحاد و یکدستی نژادی در این کشور؛ عدم برداشتن مجسمه‌ها، در حال حاضر: تهدیدی جدی، فوری و روبه‌رشد برای امنیت عمومی؛ دل و جرئت پیدا کردن تظاهرکنندگان در هدف قرار دادن مجسمه‌هایی که رنج‌آور تلقی می‌شوند</p>	فاکس‌نیوز

استعاره

استعاره یکی از راه‌های انتقال معناست. در استعاره، رابطه میان چیزها از راه قیاس مطرح می‌شود (مهدی‌زاده و تقی‌زاده، ۱۳۹۸: ۱۵۰). انتقال استعاره‌ای یک واژه یا عبارت از یک قلمرو به قلمروی دیگر، نقشی ایدئولوژیک ایفا می‌کند. به عبارتی، استعاره‌ها دارای بار معنایی ایدئولوژیک هستند (رزمگاه، ۱۳۹۸: ۱۶۲).

جدول ۹. استعاره

مصادیق	رسانه
طرح جدل دوباره درباره نمادها؛ تقویت شدن بی‌عدالتی توسط نمادها؛ حذف نمادهای تاریخی و میراث فرهنگی؛ سقوط پی‌درپی مجسمه‌ها؛ پرچم، نماد آزادی	سی‌ان‌ان
تعرض به نمادهای استقلال آمریکا و برتری سفیدپوستان؛ خوبشستن‌داری نیروهای پلیس علیه معترضان	نیویورکتایمز
محکوم کردن خشونت پلیس از سوی معترضین	فاکس‌نیوز

تخفیف دادن و جابه‌جا کردن

کم‌اهمیت‌شمردن و تحقیر و ارزیابی منفی عقاید و کنش‌های دیگران و استفاده از واژه‌ها و مفاهیم دارای بار معنایی منفی، به‌جای واژه‌ها و مفاهیم واجد ارزش‌گذاری مثبت (رزمگاه، ۱۳۹۸: ۱۶۳) که در سه رسانه زیر هم مشاهده می‌شود.

جدول ۱۰. تخفیف دادن و جابه‌جا کردن

مصادیق	رسانه
در مجموع، ۴۵ اثر از فضاهای عمومی برداشته یا جابه‌جا شده و ۱۴ مورد تغییر نام (از قبیل مدارس و جاده‌ها)	سی‌ان‌ان
سرنگونی حداقل ۱۰ بنای یادبود کنفدراسیون یا سایر شخصیت‌های تاریخی	نیویورکتایمز
بی‌عدالتی نژادی ناشی از خشونت تعداد محدودی از افسران پلیس	فاکس‌نیوز

ناگفته‌ها

یکی از تمهیدات گفتمانی این است که چیزهای خوب «آنها» انکار شود و یا ناگفته باقی بماند. تحلیل و تفسیر داده‌های موردبررسی، تأییدی بر همان سوگیری در اخبار است که از سوی صاحبان رسانه و نخبگان صورت می‌گیرد (مهدی‌زاده و تقی‌زاده، ۱۳۹۸: ۱۵۰).

جدول ۱۱. ناگفته‌ها

رسانه	مصادیق
سی‌ان‌ان	تأکید بر برداشته شدن نمادها نه سقوط آنها؛ اشاره نکردن به تبعیض نژادی و بی‌عدالتی ساختاری و محدود کردن نارضایتی‌ها به مرگ فلوید
نیویورک تایمز	همه‌گیری حذف نمادهای یادبود در سراسر آمریکا؛ همراهی و همبستگی سفیدپوستان با معترضان سیاه‌پوست و عدم برجسته‌سازی انتقاد بسیاری از آنها از رواج تبعیض و نژادپرستی سیستماتیک در آمریکا؛ رفتارهای خشونت‌آمیز پلیس با معترضان، به‌خصوص سیاه‌پوستان
فاکس‌نیوز	اشاره نکردن به تبعیض نژادی و بی‌عدالتی ساختاری و محدود کردن نارضایتی‌ها به مرگ فلوید؛ اشاره نکردن به چرایی پنهان اعتراضات به بی‌عدالتی و نژادپرستی ساختاری در آمریکا

بحث و نتیجه‌گیری

خبر و تحلیل‌های سه رسانه مهم سی‌ان‌ان (رسانه خبری نزدیک به دموکرات‌ها)، فاکس‌نیوز (رسانه خبری نزدیک به جمهوری‌خواهان) و نیویورک‌تایمز (جریان‌سازترین روزنامه آمریکا) با استفاده از روش تحلیل گفتمان رویکرد وندایک مورد بررسی قرار گرفت. در این پژوهش، سی‌ان‌ان به‌عنوان رسانه جریان دموکرات، گزاره‌هایی همچون: حق آزادی‌بیان، قوی بودن قانون اساسی، استبدادستیزی ماهیتی آمریکا و تاریخی و فرهنگی بودن نمادها را برجسته کرده و به‌دنبال آن بوده که اعتراضات مردم به نظام سرمایه‌داری و بی‌عدالتی و تبعیض‌نژادی سیستماتیک طی جنبش «جان سیاهان مهم است» در ایالات‌متحده را به خون‌خواهی جرج فلوید، تقلیل داده و بازنمایی کند. این رسانه، ملی‌گرایان افراطی نزدیک به جمهوری‌خواهان و دونالد ترامپ را در مقابل معترضان سیاه‌پوست قرار داده است. سی‌ان‌ان همچنین

به‌آتش‌کشیده‌شدن پرچم این کشور را نشانه وجود آزادی‌بیان و استبدادستیزی ساختاری در آمریکا بازنمایی کرده است.

روزنامه نیویورک‌تایمز نیز که گرایش دموکرات دارد، همبستگی با سپاه‌پوستان، قانونی‌بودن اعتراضات و حفظ جایگاه پلیس را برجسته‌سازی کرده است. این روزنامه، ضمن اعتراض به رفتارهای بعضاً خشونت‌آمیز پلیس، بر حفاظت از بناها و یادبودهای این کشور تأکید کرده است. نیویورک‌تایمز با برجسب‌زنی به معترضان، تعرض به نمادهای آمریکایی را عملی خشونت‌آمیز و تروریستی معرفی کرده و خواستار حفظ امنیت جانی معترضان قانونی شده است. این رسانه با استفاده از تکنیک‌های خاص خود از جمله: کاربست دروازه‌بانی خبر، تلاش داشته صف معترضان را از غارتگران جدا کرده و در جهت مسئولیت‌پذیری دولت و خویشتن‌داری پلیس در برابر معترضان قانونی و بازگشت آرامش به کشور حرکت کند.

فاکس‌نیوز به‌عنوان رسانه جمهوری‌خواه و نزدیک به دولت مستقر آمریکا، با استفاده از تکنیک سابقه‌نویسی، در پی برجسته‌سازی تاریخ آمریکا و یادآوری احترام‌آمیز مجسمه‌ها و نمادهای سرنگون‌شده توسط معترضان بوده است. این رسانه، تلاش کرده با ساختن دوگانه ترامپ و مخالفان ترامپ، اعتراضات گسترده آمریکا را به اختلافات حزبی تقلیل دهد. این شبکه تلویزیونی، خشونت ساختاری پلیس این کشور را در خطای چند افسر پلیس بازنمایی و بر اخراج آنها تأکید کرده است. فاکس‌نیوز سیستم حاکم آمریکا را یک سیستم قوی و با احتمال بروز خطاهای فردی دانسته و تلاش کرده معترضان را گروهی محدود و آشوبگر نشان دهد. این شبکه، دارای نگاه ناسیونالیستی شدیدی است و برای برقراری نظم بر شناسایی و حبس طولانی‌مدت معترضان و ساقط‌کنندگان مجسمه‌ها و آتش‌زندگان پرچم‌ها تأکید کرده است.

به‌طور خلاصه، هر سه رسانه با وجود اختلاف‌سلیقه سیاسی و وابستگی به دو حزب رقیب، با دروازه‌بانی اخبار و به‌کارگیری «پارادایم اعتراض»، سعی در چشم‌پوشی بر واقعیت‌های روشنی همچون: تعرض بی‌سابقه شهروندان آمریکایی به نمادهای مسلم قدرت نرم این کشور و حفظ ساختار آمریکا و حفاظت از ارزش‌ها و نمادهای آن داشته‌اند. این رسانه‌ها اعتراضات گسترده در تمامی ایالت‌ها و

تعرض به نمادهای لیبرال سرمایه‌داری را به خون‌خواهی جرج فلوید و اختلاف حزبی و سیاسی داخلی تقلیل داده و سعی در خاموش کردن آتش اعتراضات داشته‌اند؛ موضوعی که مؤید نظر «کلیگو و هایرلو» (۲۰۱۸)، همچنین طهرانچی بلدی (۱۳۹۳)، مبنی بر تلاش نظام حاکم و رسانه‌های جریان اصلی آمریکا در سرکوب و کنترل جنبش‌های اعتراضی است. بی‌توجهی به اثرات سوء سرمایه‌داری بر شهروندان آمریکا- به‌خصوص رنگین‌پوستان این کشور- تبعیض و بی‌عدالتی سیستماتیک نژادی، مؤلفه‌ی مشترک هر سه رسانه بوده، حال آن‌که فاکس نیوز در برجسب‌زنی و مشروعیت‌زدایی از معترضان، صریح‌تر عمل کرده و تلاش کرده ضعف‌های ساختاری را به عملکردهای شخصی تقلیل دهد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

فهرست منابع

بیدگلی، محمدفاضل (۱۳۹۲). «تحلیل گفتمان پوشش خبری وقایع جنبش اشغال وال استریت توسط سایت بی‌بی‌سی فارسی و بخش فارسی سایت‌های خبری پرس‌تی‌وی و صدای آمریکا طی سه ماه مهر، آبان و آذر سال ۱۳۹۰ (۲۰۱۷/۹/۲۳ الی ۲۰۱۷/۱۲/۲۲)»، پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، تهران: دانشگاه صداوسیما جمهوری اسلامی ایران.

سقای بی‌ریا، حکیمه (۱۳۹۸). **رسانه‌های برون‌مرزی در جهان**، تهران: نشر پژوهش‌های کاربردی معاونت برون‌مرزی صداوسیما.

زابل‌زاده، اردشیر؛ و شیرزادین، احمد (۱۳۹۸). «چهارچوب‌بندی فناورانه اخبار آنلاین (مطالعه مقایسه‌ای پوشش اخبار خروج آمریکا از برجام در وب‌سایت‌های پرس‌تی‌وی و سی‌ان‌ان)»، **فصلنامه علوم خبری**، ۶(۳۵)، ۱۱۰-۷۳.

رزمگاه، توفیق (۱۳۹۸). **تحلیل گفتمان و کاربرد آن در رسانه**، تهران: مرکز تحقیقات صداوسیما.

سلطانی‌فر، مهدی؛ و هاشمی، شهناز (۱۳۸۲). **پوشش خبری**، تهران: سیمای شرق.

سورین، ورنر جوزف؛ و تانکارد، جیمز (۱۳۹۱). **نظریه‌های ارتباطات**، تهران: دانشگاه تهران.

شکرخواه، یونس (۱۳۸۵). «خبر، رسانه‌های خبری و کنترل دروازه‌ها»، **فصلنامه پژوهش‌های ارتباطی**، ۹(۲۷)، ۳۱-۴۱.

طهرانچی بلدی، محمدرضا (۱۳۹۳). «**بررسی تطبیقی جنبش‌های اجتماعی اشغال وال استریت و تی‌پارتی در ایالات متحده آمریکا**»، پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.

فرقانی، محمدمهدی (۱۳۸۲). **راه‌دراز گذار تحول گفتمان توسعه سیاسی در ایران**، تهران: فرهنگ و اندیشه.

کتابدار، علیرضا (۱۳۹۳). **روزنامه‌نگاری آنلاین**، تهران: چاپ اول.

کمالی چیرانی، فرشته (۱۳۸۹). «نگاهی به شبکه خبری فاکس نیوز»، **پایگاه خبری پارسینه**، منتشرشده در ۲۰ اردیبهشت ۱۳۸۹.

کیوان حسینی، سیداصغر (۱۳۸۹). «جایگاه رژیم امنیتی منع اشاعه در سیاست خارجی آمریکا (۲۰۰۷-۱۹۴۹)»، **فصلنامه سیاست**، ۴۰(۲).

مجیدی، حسن؛ و البرزی، هادی (۱۳۹۶). **بازنمایی انتخابات مجلس دهم در سال ۹۴ در روزنامه‌های کیهان، ایران و شرق**، **فصلنامه علوم خبری**، ۶(۲۱)، ۵۱-۷۴.

محسنیان‌راد، مهدی (۱۳۹۶). **ارتباط‌شناسی**، تهران: انتشارات سروش.

مرندی، محمدرضا؛ و عابدینی، زهرا (۱۳۹۱). «تحول مفهوم قدرت از سخت به نرم و کاربرد آن از سوی آمریکا در مورد ایران»، **فصلنامه رسانه**، ۲۳(۴)، ۴۳-۶۸.

مهدی‌زاده، سیدمحمد (۱۳۸۷ الف). **نظریه‌های رسانه: اندیشه‌های رایج و دیدگاه‌های انتقادی**، تهران: انتشارات همشهری.

- مهدی‌زاده، سیدمحمد (۱۳۸۷ ب). **رسانه‌ها و بازنمایی**. تهران: دفتر مطالعات و توسعه رسانه‌ها.
- مهدی‌زاده، سیدمحمد؛ و تقی‌آبادی، مسعود (۱۳۹۸). تحلیل انتقادی گفتمان برنامه تلویزیونی نود (۹۰) در باب خشونت فوتبال، **فصلنامه پژوهش‌های ارتباطی**، ۲۶ (۱۰۰): ۱۷۱-۱۳۹.
- ناصری‌طاهری، عباس؛ و شیرزادیان، احمد (۱۳۹۸). «مقایسه نحوه پوشش اخبار خروج امریکا از برجام در وبسایت‌های پرس‌تی‌وی و س‌ان‌ان»، **پژوهشنامه رسانه بین‌الملل**، ۴ (۴): ۱۷۹-۲۰۴.
- وندایک، تئون (۱۳۷۸). **تحلیل گفتمان: پرورش و کاربست آن در ساختار خبر**. (مترجم: محمدرضا حسن‌زاده)، تهران: پژوهش معاونت سیاسی صداوسیما.
- وندایک، تئون (۱۳۸۲). **مطالعاتی در تحلیل گفتمان از دستور متن تا گفتمان‌کاوی انتقادی**. (مترجم: گروه مترجمان)، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها (نشر اثر اصلی بی‌تا).
- Alia, Valerie. (۲۰۰۴). **Media Ethics and Social Change**. New York, NY: Routledge.
- Almeida, P., & Lichbach, M. (۲۰۰۳). To the Internet, from the Internet: Comparative media coverage of transnational protests. **Mobilization: An International Quarterly**, ۳(۳): ۲۴۹-۲۷۲.
- Al Maghlooth, A. A. (۲۰۱۴). **The relevance of gatekeeping in the process of contemporary news creation and circulation in Saudi Arabia** (Doctoral dissertation, Media & Cultural Studies).
- Alia, V. (۲۰۰۴). **Media ethics and social change**. Psychology Press.
- Amenta, Edwin, Beth Gharrity Gardner, Amber Celina Tierney, Anaïd Yerena, & Thomas Alan. (۲۰۱۲). A Story-centered Approach to the Newspaper Coverage of High Profile SMOS. **Research in Social Movements, Conflict and Change**, ۳۳: ۸۳-۱۰۷.
- Arthur, R. (۱۹۷۹). **Anglo-American Elite newspaper coverage of the Iranian revolution: A test of balance, M. A Thesis**. New York: University Microfilms International.
- Boyle, Michael P., Michael R. McCluskey, Narayan Devanathan, Susan E. Stein, & Douglas McLeod. (۲۰۰۴). the Influence of Level of Deviance and Protest Type on Coverage of Social Protest in Wisconsin from ۱۹۶۰ to ۱۹۹۹. **Mass Communication and Society**, ۶(۱): ۴۳-۶۰. Doi: ۱۰/۱۲۰۷/۱۵۳۲۷۸۲۵mcs۴۰۷۰۱.
- Boyle, Michael P., Douglas M. McLeod, & Cory L. Armstrong. (۲۰۱۲). Adherence to the Protest Paradigm: The Influence of Protest Goals and Tactics on News Coverage in U.S. and International Newspapers. **The International Journal of Press/Politics**, ۱۷(۲): ۴۴-۱۲۷. Doi: ۱۹۴۰۱۶۱۱۴۳۳۷۱۰/۱۱۷۷.
- Baylor, T. (۱۹۹۶). Media framing of movement protest: The case of American Indian protest. **The Social Science Journal**, ۳۳(۳): ۲۴۱-۲۵۵.
- Boykoff, Jules, & Eulalie Laschever. (۲۰۱۱). the Tea Party Movement, Framing, and the US Media. **Social Movement Studies**, ۱۰(۴): ۳۴۱-۶۶.

- Burton, J.J. (۲۰۲۰). **Protest calls for the removal of Christopher Columbus statue in Tampa**. Published at Oct ,11 ۲۰۲۰. <https://www.abcactionnews.com/news/region-hillsborough/protest-calls-for-the-removal-of-christopher-columbus-statue-in-tampa>.
- Carlson, Tucker. (۲۰۲۰). **Tucker Carlson: The riots are not about George Floyd or racial justice. They're about Trump and seizing power**. Published at June ۲۰۲۰ ,۵. <https://www.foxnews.com/opinion/tucker-carlson-the-riots-are-not-about-george-floyd-or-racial-justice-theyre-about-trump-and-seizing-power>.
- Chan, Joseph M., & Chin-Chuan Lee. (۱۹۸۴). the Journalistic Paradigm on Civil Protests: A Case Study of Hong Kong. In **The News Media in National and International Conflict**, ed. Andrew Arno and Wimal Dissanayake, ۲۰۲-۱۹۳. Boulder: Westview Press.
- Dardis, Frank E. (۲۰۰۶). Marginalization Devices in U.S. Press Coverage of Iraq War Protest: A Content Analysis. **Mass Communication and Society**, ۳۵-۱۱۷ : (۲) ۹. Doi: ۱۰/۱۲۰۷/ s۱۵۳۲۷۸۲۵mcsL۰۹۰۲.
- Elbaum, Rachel. (۲۰۲۰). **Portland protesters tear down statues of Abraham Lincoln, Theodore Roosevelt**. Published at Oct. ۲۰۲۰ ,۱۲. <https://www.nbcnews.com/news/us-news/portland-protesters-tear-down-statues-abraham-lincoln-theodore-roosevelt-n۱۲۴۲۹۱۳>.
- Entman, Robert M., & Andrew Rojecki. (۱۹۹۳). Freezing Out the Public: Elite and Media Framing of the U.S. Anti-nuclear Movement. **Political Communication**, ۱۵۵-۷۳ : (۲) ۱۰.
- Foxnews. (۲۰۲۰). **FOX News Channel**. Published at June ۲۰۲۰ ,۲۳. <https://www.foxnews.com/about-us>.
- Gans, Herbert J. (۱۹۷۹). **Deciding what News is: A Study of CBS Evening News, NBC Nightly News, Newsweek, and Time**. New York: Pantheon Books.
- Gitlin, Todd. (۱۹۸۰). **The Whole World Is Watching: Mass Media in the Making and Unmaking of the New Left**. Berkeley: University of California Press.
- Glasgow Media Group. (۱۹۷۶). **Bad News**. London: Routledge & K. Paul.
- Hertog, James K., & Douglas M. McLeod. (۱۹۹۵). Anarchists Wreak Havoc in Downtown Minneapolis: A Multi-Level Study of Media Coverage of Radical Protest. **Journalism & Mass Communication Monographs**, ۴۸-۱۵۱: ۱.
- Herman, Edward S., & Noam Chomsky. (۱۹۸۸). **Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media**. New York: Pantheon.
- Joseph S. Nye. (۲۰۱۹). The Future of American Power: Dominance and Decline in Perspective. **Foreign Affairs**, November/December ۲ : (۶) ۸۹, ۲۰۱۰.
- Kilgo, D. K., & Harlow, S. (۲۰۱۹). Protests, media coverage, and a hierarchy of social struggle. **The International Journal of Press/Politics**, ۵۳۰-۵۰۸, (۴) ۲۴.
- Kilgo, Danielle K., Rachel R. Mourão, & George Sylvie. (۲۰۱۸). Martin to Brown: How Time and Platform Impact

Coverage of the Black Lives Matter Movement. **Journalism Practice**, ۴۳-۱۳:۴۱۳. doi:10.1080/1520583.2018.1507680.

Lichterman, J. (۲۰۱۷ years ago today, NYTimes. com debuted" on-line" on the web. **Nieman Journalism Lab**. <https://www.niemanlab.org/2017/02/01/years-ago-today-nytimes-com-debuted-on-line-on-the-web/>.

McCarthy, John, Larissa Titarenko, Clark McPhail, Patrick Rafail, & Boguslaw Augustyn. (۲۰۰۸). Assessing Stability in the Patterns of Selection Bias in Newspaper Coverage of Protest during the Transition from Communism in Belarus. **Mobilization**, ۱۴۶-۱۲۷ : (۲) ۱۳.

McLeod, Douglas M., & James K. Hertog. (۱۹۹۲). the Manufacture of Public Opinion by Reporters: Informal Cues for Public Perceptions of Protest Groups. **Discourse & Society**, ۷:۵۹-۷۵ : (۳) ۳.

McLeod, Douglas M., & James K. Hertog. (۱۹۹۹). Social Control, Social Change and the Mass Media's Role in the Regulation of Protest Groups. In **Mass Media, Social Control and Social Change: A Macrosocial Perspective**, ed. David Demers and Kasisomayajula Viswanath, ۳۰-۳۰۵. Ames: Iowa State University Press.

Mee, Emily. (۲۰۲۰). **who was George Floyd? The 'gentle giant' who was trying to turn his life around**. Published: Sunday ۷ June ۲۰۲۰. <https://news.sky.com/story/who-was-george-floyd-the-gentle-giant-who-loved-his-hugs11997206->.

Morgan, Edward P. (۲۰۰۶). The Good, the Bad, and the Forgotten: Media Culture and Public Memory of the Civil Rights Movement. In **The Civil Rights Movement in American Memory**, ed. Renee Christine Romano and Leigh Raiford, ۶۶-۱۳۷. Athens: University of Georgia Press.

Oliver, P. E., & Myers, D. J. (۱۹۹۹). How events enter the public sphere: Conflict, location, and sponsorship in local newspaper coverage of public events. **American journal of sociology**, ۱۰۵(۱), ۸۷-۱۳۸.

Owen, Malcolm. (۲۰۲۰). **Apple Stores smashed and looted amid George Floyd protests**. Published at Jun ۲۰۲۰. <https://appleinsider.com/articles/۳۷/۰۵/۲۰/apple-stores-smashed-and-looted-amid-george-floyd-protests>.

Rahmawati, N. I. (۲۰۱۹). **Analysis of language style in The New York Times advertisement** (Doctoral dissertation, UIN Sunan Ampel Surabaya).

Roberts, G., & Klibanoff, H. (۲۰۰۶). The Embrace of Principled Stands. **Nieman Reports**, ۸۸ (۲) ۶۰.

Roberts, Gene, & Hank Klibanoff. (۲۰۰۶). **the Race Beat: The Press, the Civil Rights Struggle, and the Awakening of a Nation**. New York: Vintage Books.

Rohlinger, Deana A., Ben Kail, Miles Taylor, & Sarrah Conn. (۲۰۱۲). Outside the Mainstream: Social Movement Organization Media Coverage in Mainstream and Partisan News Outlets. **Research in Social Movements**,

Conflict and Change, ۸۰-۵۱:۳۳.

- Rohlinger, Deana A. (۲۰۱۴). **Abortion Politics, Mass Media, and Social Movements in America**. New York: Cambridge University Press.
- Shahin, S., Zheng, P., Sturm, H. A., & Fadnis, D. (۲۰۱۶). Protesting the paradigm: A comparative study of news coverage of protests in Brazil, China, and India. **The International Journal of Press/Politics**, ۱۶۴-۱۴۳, (۲)۲۱
- Shammas, Bellware & Dennis. (۲۰۲۰). **Murder charges filed against all four officers in George Floyd's death as protests against biased policing continue**. The Washington Post. Published at June ۲۰۲۰, ۱۴. <https://www.washingtonpost.com/nation/۰۳/۰۶/۲۰۲۰/george-floyd-police-officers-charges/>.
- Shoemaker, Pamela J. (۱۹۸۲). The Perceived Legitimacy of Deviant Political Groups: Two Experiments on Media Effects. **Communication Research**, ۲۴۹-۸۶:(۲) ۹.
- Sobieraj, Sarah. (۲۰۱۱). **Soundbitten: The Perils of Media-Centered Political Activism**. New York: New York University Press.
- Smith, Jackie. (۲۰۰۱). Globalizing Resistance: The Battle of Seattle and the Future of Social Movements. **Mobilization: An International Quarterly**, ۱۹-۱:(۱) ۶.
- Usher, N. (۲۰۱۴). **Making News at the New York Times** (p. ۲۹۵). University of Michigan Press.
- Updegrave, Alexander H., Maisha N. Cooper, Erin A. Orrick, & Alex R. Piquero. (۲۰۱۸). Red States and Black Lives: Applying the Racial Threat Hypothesis to the Black Lives Matter Movement. **Justice Quarterly**. Published electronically October ۲۴. Doi: 10.1080/25.2018.1516797 074188/.
- Walker, Christina. (۲۰۲۰). **Confederate symbols have been removed since the death of George Floyd, SPLC says**. Published at August ۲۰۲۰, ۱۲. <https://edition.cnn.com/۱۲/۰۸/۲۰۲۰/us/splc-confederate-symbols-removed-trnd/index.html>.
- Weaver, David, & Joshua M. Scacco. (۲۰۱۳). Revisiting the Protest Paradigm: The Tea Party as Filtered through Prime-Time Cable News. **The International Journal of Press/Politics**, ۸۴-۶۱:(۱) ۱۸. Doi: ۱۹۴۰۱۶۱۳۱۲۴۶۲۸۷۲/۱۰/۱۱۷۷.
- Weine, S., Kohrt, B. A., Collins, P. Y., Cooper, J., Lewis-Fernandez, R., Okpaku, S., & Wainberg, M. L. (۲۰۲۰). Justice for George Floyd and a reckoning for global mental health. **Global Mental Health**, 7.
- Williams, David. (۲۰۲۰). **Protesters tore down a George Washington statue and set a fire on its head**. Published at June ۲۰۲۰, ۱۹. <https://edition.cnn.com/۱۹/۰۶/۲۰۲۰/us/portland-george-washington-statue-toppled-trnd/index.html>.